

[Undervisningsministeren.]

ungdomsgrupper må udgå af en sådan undervisning? Vi er allesammen klar over, at der må undtagelsesbestemmelser til, men hvilke? Hvad er det for en ungdom, der skal tages ud af undervisningen? Hvorledes skal i det hele taget den undervisning være, der følger umiddelbart efter folkeskolen? Skal denne undervisning knyttes nær til folkeskolen, sådan at den, om jeg så må sige, knyttes organisk til den forudgående folkeskoleundervisning, eller skal den knyttes nærmere til den efterfølgende ungdomsskoleundervisning, sådan at det er ungdomspædagogens façon, der her stærkere end før træder frem i undervisningen?

Det ærede medlem var inde på det spørgsmål, om de unge kunne gå ind i efterskolerne. Ja, naturligvis. Jeg for min part vil betragte en efterskoleundervisning som noget nær det ideelle, og jeg synes, det er en aldeles fortrinlig og fortræffelig skoleform, men vi ved faktisk for lidt på dette område, og vi står dog under et vældigt ansvar overfor den fremtid, som vi skal give loven. Derfor synes jeg, man skulle give kommunerne denne begrænsede frihed og håbe på, at der virkelig er kommuner, der vil gå ind i dette forsøgsarbejde. Vi har i Danmark kun syv års undervisningspligt; vort land er et af de lande, der efterhånden er kommet til at stå lidt tilbage på dette område; de fleste andre lande har længere undervisningspligt end vi. Nuvel, så må vi bygge videre på denne undervisningspligt. Og hvordan?

Her gør jeg de ærede medlemmer opmærksom på, at billedet indenfor erhvervslivet i høj grad har skiftet i de senere år. I adskillige fag er det blevet skik, at de unge, der optages som lærlinge, har realeksamen. Det er jo for os, der er vokset op under helt andre vilkår, en mærkelig ting, men vi kan jo ikke flygte fra virkeligheden, som den er; vi må jo se på den. Gennemsnitsalderen for de unge, der træder ind i lærlingeforholdet, er $15\frac{1}{2}$ år, d. v. s. at de meget, meget hyppigt, vel i halvdelen af tilfældene, er 16 år gamle, inden de overhovedet kommer i lære, og hvad gør man så ved dem i den pause, der er mellem folkeskolealderen og lærlingetiden? Her har, synes jeg, kontorchef Vedel-Petersen fremsat en virkelig interessant skitse, som kan give os grund

til eftertanke, og også andre har fremsat tanker til overvejelse. Men vi ved for lidt. Hvorfor ikke give os tilladelse til at få denne viden igennem forsøgsparagraffen? Jeg synes forøvrigt, det er et smukt træk, at det i kommissionen i særlig grad var Dansk Arbejdsmands Forbund, der ønskede denne forsøgsparagraf. Dansk Arbejdsmands Forbund — det er danske arbejdsmandshjem, hvor forældrene virkelig ønsker, at deres ungdom skal gå ind i dygtiggørelsesprocessen, i erkendelsen af, at de unge kun på den måde kan blive effektive arbejdere i et produktionssamfund som det, vi har i dag, og kun på den måde vil være i stand til at udføre de pligter, der påhviler os i et moderne dansk demokrati. Folkeskolen kan ikke stå alene; de unge, der ikke går ind i en dygtiggørelsesproces, forrådes. Hvorledes skal denne undervisning da lægges til rette? Dette er problemet. Og jeg synes som sagt, det er smukt, at Dansk Arbejdsmands Forbund her går så stærkt ind for tanken.

Den eneste, der viste virkelig kølighed overfor forslaget, var — mirabile dictu — det ærede medlem hr. Ninn-Hansen. I foråret var det det ærede medlem hr. Asger Jensen, der var ordfører for det konservative folkeparti, og han var, syntes jeg, dengang noget aggressiv overfor forslaget. Det ærede medlem hr. Asger Jensen faldt ved forårsvalget, og jeg må tilstå, at jeg betragtede det som nemesis; nu mener det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, at nemesis' kræfter er udtømt, men vær nu ikke altfor overbevist om det! Det ærede medlem ville ikke gå med til en hurtig gennemførelse af lovforslaget og stillede sig i det hele taget køligt til min højtærede forgængers arbejde på dette område.

Må jeg lige sige — det tror jeg ikke jeg gør noget forkert i — at jeg som formand for ungdomsskolekommissionen, der jo arbejdede i to år under min højtærede forgænger, handlede hundrede procent loyalt overfor ham; det kunne umuligt være min opgave som gammel parlamentariker at kortslutte den minister, under hvem jeg arbejdede. Jeg gjorde derfor den daværende minister opmærksom på alle de problemkomplekser, vi stod overfor, og på vigtige områder gjorde jeg ham opmærksom på den retningslinje, som jeg mente det rigtigst at følge, når man skulle sigte mod midter-